TORNAI JÓZSEF

Mi vagyok én?

Mi vagyok én? Részeg koktél,
magyar, szláv, német, mongol vér.
Ázsia kancatejével teli serleg:
román, orosz, török, osztrák
ezer éve hörpöl itt a Duna mellett.
Európa soha-soha nem ölelt meg,
nem ismert föl, nem fogad be.
Maradok a sok nyugati
Übermensch számkivetettje.
Eszembe jut Bartók, Kodály,
Vörösmarty egy-egy este
vagy Árpád, Szent István király:
hull agyamra ezüst-homály,
őskép-álom a szememre.
Csattognak a tatár lovak,
szélben nyerítésük hallom.
Mi vagyok én? Bazsalikom
örökké-szülő sírhalmon.

Xenofóbia

Ezeregy év a létem
a Kárpát-medencében,
de xenofóbiátok
él, mint rém a mesékben.

Nem ismertek belátást,
szomszédi rossz szokást mást,
csak mocsár-gyűlölettől
fröcsögő átkot-rontást.

Hörögtök: e pokol-had
végre eltakarodhat,
nincs itt hely ázsiai
hunoknak, avaroknak!

Össze kell mind terelni,
egy béklyóba veretni:
a marhavagonoknak
nem áll útjába semmi.

Legyen újra hazájuk
füstös halbunda-sátruk,
honnan Európába
dugták mongol-pofájuk!

Így forrtok-fenekedtek,
szidva rühös ebeknek,
de soha-soha nevünk
szátokban ember nem lett.

Tornai.qxd 2009.10.15. 17:32 Page 19

Pedig értő mivoltunk
fénylett, bárhol vonultunk,
s ott nyaraltunk-teleltünk,
hol minden népnek volt út.

Kívántunk kisebbeknek,
nagyoknak történelmet,
titkát tudni akartuk
a homo sapiensnek.

Nem dicsőség, nem szégyen,
hogy ami szép regénkben,
az ősi folyót, tájat
most is föl-fölidézem.

Mert mi is onnan jöttünk,
hol indián-testvérünk
az újvilági útra
az íjával fölkészült.

S higgyétek el, szomszédok,
vér itt mind csak azért folyt,
mivel embertől ember
örökölte a tébolyt.

Annak a megvetésnek,
ahogyan ti ránk néztek,
tudom, új ezer év sem
vethet már soha véget.

De minden népdalunkban
a varázslatunk ott van,
s szerettek, nem szerettek,
a volt-paradicsomban

magyar segélykiáltás,
ha majd az élet-áldás
e vak csillagon meghal,
nektek is kér föloldást.

Muzsika

Versenyt futni a népdalokkal,
ezt akarod?
Szebben rügyezni ősszülénk nyelvénél,
ezt akarod?
Visszaszökni csillag-anyádhoz-apádhoz,
ezt akarod?
Medvekoponyát farani,
ezt akarod?
Száz éneket földhöz vágni,
ezt akarod?
Felhőkarcolót megfogni, mint felhő-nőt megforgatni,
ezt akarod?

Tornai.qxd 2009.10.15. 17:32 Page 20

Nem akarom, nem akarom
bölcsőmet meglopni,
nem akarok, nem akarok
farkast tanítani,
se halakat uszítani, forrásától föl a folyón a tengerig
kaszálni nem akarok.

Csak az örökségemet adjátok vissza,
csak a szót, amivel
a lobbanást megmutathatom nektek,
némák,
néma voltam, kisgyerekek,
néma voltam, bronzharangok,
kisgyerekek, segítsetek,
bronzharangok, kongassatok,
elérni, elérni, ami nem álomvíz,
elindulni tegnap
egy hangszálon.

Hát nem arról van szó, hogy hallgatok,
ha a múzsák nyugton
hagynak, ha a napok-holdak
nyugton hagynak,
ha a moirák
nem tapogatnak?
Nem arról volt szó,
hogy minek vers nyomát faragni,
mert a tánc kövesedik,
el is ég kedvetlenül,
kedveseim, nem arról volt szó,
hogy a zsoltár öregedik?

Volt merszem földet írni,
napraforgótányért síkságra rajzolni,
berekedő békát
paplanomra tenni,
minden nap, minden nap
égig lezuhanni?

Tornai.qxd 2009.10.15. 17:32 Page 21

Most már csak egy asszonyt…
kútásó vagyok, a mélyére nézni,
ha bort találok, azért is
iszok, azért is iszok, az angyalát!
Ha ölét meglátom,
belesírni.

Istenek kedvére
énekek nagybátyja,
úgyis tudom, mikor telik
meg az éden,
mennyi gyümölcs
terem a nyelv alatt,
a köd alatt,
a véraláfutás alatt.

Nem leszek a szó másodika,
se hebrencse,
se köldöke,
se mákteje életeknek,
azt akarom, hogy a betemetett rókák,
iszap, hínárbokor,
függönyömön fénybogarak
adjanak el
a halálnak,
fűzgyökérnek,
zengés féltestvérének, muzsika, hej, muzsika!

Éva és Lucifer

A Tragédia tragédia
akkor lehetne,
ha Éva szerelmes volna
Luciferbe.

Üldözné Ádám végig
a történelmi színeken át
örökre elszakított,
egyetlen asszonyát.

Tornai.qxd 2009.10.15. 17:32 Page 22

Égnének Luciferrel
az összecsapások
s Évával néha egy-egy
ördögnél is bujább csók.

Mert sajnálnák egymást
a bűnre-átkozottak,
de Lucifer az örök,
a veszélyesebb vad.

Ádám nem tudná sose
lelke mélyébe kötni,
mert a szerelmi hármas
olyan szederjes, ősi

átok, mint a háború
vagy a halál:
Lucifer az emberállatban
csak cinkosára vár,

s ha egyszer egy zamatos nő,
amilyen Éva,
kelepcéjébe hull,
volt erre példa!

miért is adná vissza a
mindenkinél falánkabb
az ésszel, szívvel is
küzdő Ádám apánknak?

Éva, mint minden asszony,
marad a Lucifereké,
s elképzelem, a mítosz
legvége felé

Ádám verejtékben üvölt
a sárga cseresznye-holdra:
uram, éjszakám, miért hagytál
itt körülragyogva

a semmiben? Talán
sohase szerettél?
Éva és Lucifer
bokrok mögött nevetgél.

De a szerelem-rontás
Évának is szenvedés.
Ádám beleveti magát
a felejtésnek kevés,

ám a zuhanni, zuhanni elég
boldogtalan sötétbe.
Jaj, mert a vágy útjának
mindig kereszt a vége.